

Informacija o donaciji Endrjua Pola Popovića Crnoj Gori

Ministarstvo vanjskih poslova je aktom broj 09/3-228 od 19.02.2019. godine, dostavilo informaciju o donaciji koju je britanski državljanin Endrju Pol Popović namjenio Crnoj Gori, sa popisom predmeta koji se odnose na njegovu porodičnu zaostavštinu i to:

1. **Umjetničke slike/cртеži/fotografije:** umjetnička slika – „Kapela na Lovćenu” (1905, Burham); crtež u boji – crnogorski grb; fotografija kralja Nikole.

2. **Vizit karte/poštanske markice/mape/brošure/razglednice:** vizit karte (2) – Pavle Popović; poštanska markica iz 1916. godine; razglednice i fotografije 22 + 1x19; turistička brošura Crne Gore; karta Jugoslavije; brošura.

3. **Pisma i novinski materijal britanskog generala Burhama**

4. **Knjige/brošure:** knjiga/brošura – A vous la parole (4 kom.); knjiga/brošura – Bulletin Yugoslave iz 1918. godine; knjiga/brošura – La Conspiration contre le Montenegro iz 1918. godine; knjiga/brošura – Le boudeouresque L’Escamotage du Montenegro iz 1919. godine; knjiga/brošura – Govor sentora Francesco Pulle iz 1921. godine; knjiga/brošura – Pavle Popović - „Historie de Yugoslavia”; knjiga/brošura –advokat Vladimir Popović - „La responsabilita”, Rim, 1921. godina; knjiga/brošura – Pavle Popović - „Montenegro et la question de Scutari”; knjiga/brošura – Organisation les Pays iz 1918. godine; knjiga/brošura – Pavle Popović - „Montenegro”, 1915. godina (2 kom.); brošura – Svetozar Pribićević - „Pismo Srbima”, 1933. godina.

5. **Govor** (otkucan mašinom)

6. **Pisma** – Pavle Popović: pismo, naslov Pavle, 18. januar 1921. godine; pismo, naslov Pavle i Vlado, 18. januar 1921. godine.

7. **Knjiga – rukopis – Pavle Popović** - „Yugoslav Tragedy”

8. **Fascikle:** fascikla - „Kopije pisama i ostalo” (pisma, priznanice, potvrde); fascikla: „Princ Danilo”(pisma, dokumenta); fascikla: „Yugoslav gouvernement – Kingston”; fascikla: „Yugoslavia claims – Princes Danilo & Pierre of Montenegro” (dokumenta o konfiskaciji); fascikla: „Correspondence – Prince Pierre” .

9. **Sveska dokumenata:** Quelques pages de l’histoire de la societe des nations (Društvo naroda).

Endrju Pol Popović je sin Pavla Popovića, diplomate, pisca, profesora, koji je bio član crnogorske državne delegacije koja je pokušavala da u Društvu naroda 20-ih godina prošlog vijeka, pokrene pitanje državne sudbine Crne Gore. Takođe, ded gospodina Endrjua, Mihailo Popović bio je ađutant kralja Nikole, maršal Dvora i član Državnog

savjeta. Tim prije je predmetna donacija značajna, ne samo sa aspekta razvoja filantropije, već i sa aspekta značaja predmeta koji su dio kulturne istorije Crne Gore.

Izraženu želju gospodina Popovića da donira Crnoj Gori dio svoje porodične zaostavštine, podržali su Ministarstvo vanjskih poslova, Ambasada Crne Gore u Ujedinjenom Kraljevstvu Velike Britanije i Sjeverne Irske i Ministarstvo kulture, te neophodne aktivnosti otpočeli još marta 2016. godine.

Ministarstvo vanjskih poslova, aktom od 19.02.2019. godine, pored ostalog, saopštava i da je neophodno preuzeti predmete po popisu i obezbijediti njihovo čuvanje, zaštitu, valorizaciju i prezentaciju u adekvatnoj državnoj ustanovi. Takođe, aktom broj 09/3-228/4 od 25.03.2019. godine, Ministarstvo vanjskih poslova, pored ostalog, obavještava da je Ambasada Crne Gore u Ujedinjenom Kraljevstvu Velike Britanije i Sjeverne Irske obavila prepisku sa Uredom za vanjske poslove i poslove Commonwealtha (The Foreign and Commonwealth Office FCO), kojom se potvrđuje mogućnost slobodnog raspolaganja donacijom.

Član 39 Zakona o zaštiti kulturnih dobara ("Službeni list CG", br. 49/10, 40/11, 44/17 i 18/19), u bitnom propisuje da, Vlada Crne Gore za svako kulturno dobro kojim raspolaže država, određuje subjekat koji će njime upravljati. U članu 40 navedenog zakona propisano je da kulturnim dobrom u privatnoj svojini upravlja vlasnik, ako to pravo nije ugovorom prenio na drugo lice.

Shodno članu 4 Odluke o organizovanju Javne ustanove Narodni muzej Crne Gore ("Službeni list CG", br. 44/11 i 18/14), predmetna ustanova vrši poslove matične muzejske djelatnosti u odnosu na ostale muzeje u Crnoj Gori koji imaju muzejske zbirke iz oblasti istorije, etnografije, umjetnosti i arheologije i obavlja poslove muzejskog informacionog centra. Takođe, navedena ustanova u svojoj organizaciji ima i Muzej kralja Nikole, koji posjeduje muzejske zbirke, arhivsku i bibliotečku građu iz perioda Dinastije Petrović Njegoš, kao i Dvorsku arhivu i biblioteku.

Imajući u vidu izloženo, Ministarstvo kulture predlaže da se predmetna donacija ustupi na čuvanje i korišćenje JU Narodni muzej Crne Gore, kao ustanovi koju je država osnovala radi obavljanja muzejske djelatnosti i koja posjeduje muzejski, bibliotečki i arhivski fond odgovarajuće sadržine, kako bi u skladu sa propisima iz muzejske djelatnosti, obezbijedila trajnu brigu o istoj.

Informacija o donaciji Endrjua Pola Popovića Crnoj Gori, sa pratećom dokumentacijom, dostavljena je Ministarstvu finansija i Upravi za imovinu, na čiju sadržinu isti nijesu imali primjedbi.